

Αθήνα, 23 Οκτωβρίου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών

Θέμα: «Μήπως η κυβέρνηση “σχεδιάζει” ώστε να ενεργοποιούνται οι ρήτρες στα δημόσια έργα υποδομών;»

Τα δημόσια έργα υποδομών αποτελούν τεχνικά έργα μεγάλης κλίμακας για τη δημιουργία, επέκταση, βελτίωση ή συντήρηση τεχνικών συστημάτων απαραίτητων για τη λειτουργία της οικονομίας και της κοινωνίας και προς εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος. Τα έργα αυτά συντελούν στην οικονομική ανάπτυξη και η χρηματοδότησή τους συνιστά κρίσιμο στοιχείο για τη βιωσιμότητα και την ποιότητά τους. Η επιλογή του τρόπου κατασκευής αλλά και της πηγής χρηματοδότησής των δημοσίων έργων μπορεί να πάρει διάφορες μορφές με τα κριτήρια επιλογής του ενδεδειγμένου μοντέλου να συναρτώνται από το μέγεθος και τη φύση του έργου, την κοινωνική και οικονομική απόδοση, τη δημοσιονομική ικανότητα του κράτους, το ρίσκο κατασκευής και λειτουργίας, το ενδιαφέρον ιδιωτικών σχημάτων, τη διαθεσιμότητα ευρωπαϊκών κονδυλίων κ.ά. Σε κάθε περίπτωση, το ύψος της χρηματοδότησής τους είναι πολύ υψηλό και απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή στο σχεδιασμό των συμβάσεων δημοσίων έργων καθώς εγκυμονεί ο κίνδυνος ενεργοποίησης ρητρών αποζημιώσεων και διαφυγόντων κερδών που εκτοξεύουν το κόστος συμβολής του δημοσίου έτη περαιτέρω.

Πιο συγκεκριμένα, στις συμβάσεις παραχώρησης όπου ο ιδιώτης αναλαμβάνει τη χρηματοδότηση και εκμετάλλευση του έργου, στις Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) όπου ο ιδιώτης χρηματοδοτεί, κατασκευάζει και διαχειρίζεται το έργο ενώ το δημόσιο καταβάλει πληρωμές διαθεσιμότητας ή παραχωρεί το δικαίωμα εκμετάλλευσης καθώς και στις δημόσιες συμβάσεις όπου το κράτος χρηματοδοτεί εξ' ολοκλήρου το έργο υφίστανται ρήτρες που προβλέπουν την υποχρέωση του ενός συμβαλλόμενου μέρους, δημοσίου ή αναδόχου, να αποζημιώσει το άλλο μέρος σε περίπτωση παράβασης όρων της σύμβασης που έχουν ως αποτέλεσμα άμεσες ή έμμεσες ζημιές, οι οποίες δε θα συντελούνταν αν η σύμβαση είχε εκτελεστεί κανονικά. Επιπλέον, προβλέπονται και συμβατικές ποινές που αφορούν στην καταβολή ενός προκαθορισμένου οφειλόμενου ποσού σε περίπτωση καθυστέρησης ή μη εκπλήρωσης. Η σημασία των εν λόγω ρητρών έγκειται στην προστασία του επενδυτή ή αναδόχου αλλά και του δημοσίου.

Σχετικά με τα μεγέθη των οφειλόμενων αποζημιώσεων από πλευράς δημοσίου αναφέρονται ενδεικτικά πως για τα έργα: α. Βόρειος Οδικός Άξονας Κρήτης, Μελέτη, Κατασκευή, Χρηματοδότηση, Λειτουργία και Συντήρηση του τμήματος Χερσόνησος-Νεάπολη, με Σ.Δ.Ι.Τ. λόγω μετάθεσης της προγραμματισμένης ημερομηνίας διαθεσιμότητας υπηρεσιών και της ημερομηνίας σύμφωνα με το άρθρο 13 της Σύμβασης Σύμπραξης έγινε αποδεκτό το δικαίωμα αποζημίωσης του Ιδιωτικού Φορέα Σύμπραξης (Ι.Φ.Σ.). Σημειώνεται ότι ο Ι.Φ.Σ. εκτιμά την αποζημίωση στο συνολικό ποσό των 124.523.000,00 €, (πλέον αναλο-

γούντος ΦΠΑ, εφόσον εφαρμόζεται), και που το ύψος της θα οριστικοποιηθεί μετά την υποβολή των απαιτούμενων δικαιολογητικών και την εξέτασή τους από την Αναθέτουσα Αρχή και β. Μετατροπή σε αυτοκινητόδρομο του Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης τμήμα: Νεάπολη - Άγιος Νικόλαος στην Περιφερειακή Ενότητα Λασιθίου η αποζημίωση του αναδόχου για θετικές ζημιές ανέρχεται σε 21.000.000,00 €. Γίνεται αντιληπτό το μέγεθος των αποζημιώσεων αλλά και η συνακόλουθη επίπτωσή τους σε δημοσιονομικούς, αναπτυξιακούς και κοινωνικούς όρους.

Με δεδομένα τα ανωτέρω, τα ιστορικά στοιχεία που συνιστούν τεκμηριωτικό υλικό ως προς τους λόγους που ενεργοποιούνται οι σχετικές ρήτρες και που θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη κατά το σχεδιασμό, τη διαπραγμάτευση και τη σύναψη συμβάσεων σχετικών με δημόσια έργα υποδομών και σε συνδυασμό με την αναγκαιότητα σε όρους διαφάνειας, χρηστής διάθεσης των δημοσίων πόρων αλλά και πληροφόρησης των πολιτών σχετικά με το συνολικό καταβληθέν ποσό ως απόρροια της ενεργοποίησης των ρητρών

Ερωτάται ο αρμόδιος κ. Υπουργός

- 1. Από την 7η Ιουλίου 2019 μέχρι και σήμερα για ποια συγκεκριμένα δημόσια έργα υποδομών, με διακριτό το τρόπο χρηματοδότησής τους, καταβλήθηκαν ή θα καταβληθούν από το δημόσιο ποσά ως απόρροια ενεργοποίησης ρητρών αποζημίωσης για άμεσες, έμμεσες ζημιές καθώς και για συμβατικές ποινές; Ποιο το ύψος των καταβληθέντων ή υπό καταβολή ποσών ανά έργο και ποια ή αιτία ενεργοποίησης της σχετικής ρήτρας;**
- 2. Ποιος είναι ο αρχικός αλλά και ο τελικός προϋπολογισμός εκάστου έργου υποδομών για το οποίο αρχής γενομένης από την 7^η Ιουλίου 2019 έως και σήμερα καταβλήθηκαν ή θα καταβληθούν ποσά από το δημόσιο ως απόρροια ενεργοποίησης ρητρών αποζημίωσης για άμεσες, έμμεσες ζημιές καθώς και για συμβατικές ποινές;**
- 3. Σε πόσες και ποιες συγκεκριμένες περιπτώσεις δημόσιων έργων υποδομών υποχρεώθηκε σε καταβολή ποσών ο ανάδοχος, ή ο Ιδιωτικός Φορέας Σύμπραξης ή ο Παραχωρησιούχος ως απόρροια ενεργοποίησης ρητρών αποζημίωσης ζημιάς, ποινικής ρήτρας, απώλειας εσόδων και κατάπτωσης εγγυητικής επιστολής με ανάλυση των σχετικών ποσών ανά έργο;**
- 4. Αξιοποιήθηκαν από πλευράς δημοσίου ιστορικά στοιχεία καταβολής ποσών αποζημιώσεων κ.λ.π. καθώς και των λόγων που αυτό οδηγήθηκε στις σχετικές καταβολές προς αναδόχους, παραχωρησιούχους και Ι.Φ.Σ.;**
- 5. Υφίσταται μία ιστορική επαναληπτικότητα στους λόγους υπαιτιότητας του δημοσίου που το υποχρεώνει σε καταβολή ποσών ως απόρροια ενεργοποίησης ρητρών αποζημίωσης για άμεσες, έμμεσες ζημιές καθώς και για συμβατικές ποινές όπως, επί παραδείγματι, η καθυστέρηση ολοκλήρωσης των απαλλοτριώσεων;**
- 6. Κρίνει ότι θα μπορούσε να αποφευχθεί η υπαιτιότητα του δημοσίου και ως εκ τούτου η υποχρέωσή του σε καταβολή υπέρογκων ποσών αποζημιώσεων σε αναδόχους κ.λ.π. αν είχε προηγηθεί η αξιοποίηση ιστορικών στοιχείων καταβολής σχετικών ποσών από πλευράς δημοσίου και στους λόγους που αυτή εδράζεται ούτως ώστε να ληφθούν υπόψη και να αυξηθεί η διαπραγματευτική ισχύς του δημοσίου κατά τη σύναψη των συμβάσεων δημοσίων έργων υποδομών;**
- 7. Σε ποιες συγκεκριμένες ενέργειες σκοπεύει να προβεί προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί η επιβάρυνση που υφίσταται το δημόσιο ένεκα της ενεργοποίησης ρητρών αποζημίωσης για άμεσες, έμμεσες ζημιές καθώς και για συμβατικές ποινές;**

8. Σε ποιες συγκεκριμένες ενέργειες σκοπεύει να προβεί προκειμένου να ενισχυθεί ο τρόπος παρακολούθησης και ελέγχου από πλευράς δημοσίου των συμβατικών υποχρεώσεων των αναδόχων, παραχωρησιούχων και Ι.Φ.Σ. σε δημόσια έργα υποδομών και που σε περίπτωση αθέτησής τους θα ενεργοποιούνταν ρήτρες αποζημίωσης ζημιάς, ποινικής ρήτρας, απώλειας εσόδων και κατάπτωσης εγγυητικής επιστολής;

Ο Ερωτών Βουλευτής

Μαμουλάκης Χάρης

Καλαματιανός Διονύσιος – Χαράλαμπος

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Βέττα Καλλιόπη

Γαβρήλος Γιώργος

Δούρου Ειρήνη

Κασιμάτη Νίνα

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Νοτοπούλου Κατερίνα

Παπαηλιού Γιώργος

Τσαπανίδου Πόπη

Ψυχογιός Γεώργιος